

стати учасником якогось святкового заходу. Наприклад, 27 вересня 2011 р. в парку відзначали День туризму. Завершуючи маршрут по парку, можна прокататися на Чортовому колесі, з якого відкривається чудовий вид на міський ландшафт Києва. Кінцевою точкою маршруту є вихід до вулиці Славгородська.

Отже, перевага парку – це зручне розташування, велика площа, наявність варіантів як для «спокійного», так і активного відпочинку.

У парку є шість функціональних зон: 1) видовищних та культурно-освітніх заходів, 2) експозиційно-тематична, 3) спортивна, 4) відпочинку дітей, 5) тихого відпочинку, 6) господарська. Тут збережені ландшафти природного лісу, вони доповнені парковими рисами. Привертають увагу основні паркові дороги: велика соснова алея та велике прогулянкове кільце. На алеях встановлено тематичні скульптурні композиції з дерева. Є також містечко атракціонів, літній кінотеатр, декоративний басейн, облаштовані лісові озера.

Висновки. Проектування екостежки в даному парку дуже корисне для здоров'я, тому що така лісова рослинність, що тут представлена, захищає наше здоров'я і концентрація кисню в 2-3 разів вища, ніж поблизу автострад. Повітря в сосняках наповнене смолистими речовинами, випаровування яких сприятливо впливає на організм людини. Тому в подальшому потрібно здійснити маркування маршруту, створити рекламні, освітні буклети та брошури, тобто здійснити впорядкування даної місцевості.

1. Дідух Я.П., Єрмоленко В.М., Крижанівська О.Т. та ін. *Екологічна стежка (методика, організація, характеристика модельної стежки «Лісники»)* (Під ред. д-ра біол. наук, проф. Я.П. Дідуха). – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 88 с.
2. Дмитрук О.Ю. *Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу.* – Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 192 с.
3. Дмитрук О.Ю., Дмитрук С.В. *Екотуризм: Навч. посіб.* – К.: Альтерпрес, 2009. – С. 74-85.
4. Київ: *Енциклопедичний довідник / За редакцією Кудрицького А. В.* — Київ: Головна редакція Української Радянської Енциклопедії, 1981. — 736 с., іл.
5. Храбовченко В.В. *Экологический туризм: Учеб.-метод. пособ.* – М.: Финансы и статистика, 2003. – С 23-33.

УДК 911.3

Дмитрук О.Ю., Лискіна В.І.

ЕКОСТЕЖКА «НИВКИ КВЕСТ»

В статті аналізується можливість використання території парку «Нивки» з туристсько-рекреаційною метою. А також наведено інформацію про можливі перешкоди для розвитку туристичної діяльності в межах парку.

Ключові слова: екотуризм, екоосвіта, екостежка.

В статье анализируется возможность использования территории парка

«Нивки» с туристско-рекреационной целью. А также приведена информация о возможных препятствиях для развития туристической деятельности в пределах парка.

Ключевые слова: экотуризм, экообразование, экотропа.

In the article the possibility of using of the park «Nivky» territory with a tourist-recreational aim's analyzed. Also there is information about possible obstacles for development of tourist activity within the territory of park.

Key word: Ecotourism, ecological education, ecotrail.

Постановка проблеми. Як не дивно, але багато киян про парк «Нивки» тільки чули. Причиною цьому є те, що місце розташування зони відпочинку знаходиться далеко від житлових будинків. Парк являється одним з найбільших в місті. Він простягається від станції метро «Нивки» до станції метро «Берестейська» і навіть ділиться на дві частини – західну та східну, для кожної з яких характерна наявність різних видів садово-паркових ландшафтів. До того ж можливості під'їзду до парку досить різноманітні. Біля парку є дві станції метро, трамвайна і тролейбусна зупинки, а посеред парку – зупинка електрички. Але деякі місця в його межах потребують реконструкції, покликаної зробити зелену зону більш сучаснішою, а також більшої уваги з боку адміністрації парку.

Аналіз наукових публікацій показав, що парк являється цікавим та приємним місцем відпочинку для багатьох мешканців міста, особливо під час літньої спеки. Причиною цьому є естетична привабливість у вигляді мальовничих пейзажів та ландшафтного різноманіття [1-5]. Постійний відвідувачі упевнені, що повітря тут набагато чистіше, ніж в місті, адже густі дерева не пропускають міський смог. Крім того, в парку температура повітря завжди нижче середньою на декілька градусів. В парку вже існує екологічна стежка, розроблена та впроваджена учнями №102 школи та керівником туристичного клубу СШ №102.

Метою статті є визначення можливостей використання території парку «Нивки» з туристсько-рекреаційною метою. А також аналіз можливих перешкоди для розвитку туристичної діяльності в межах парку.

Виклад основного матеріалу. Парк «Нивки», який знаходиться за офіційною адресою на проспекті Перемоги, 82, займає досить значну територію – близько 45 га. Відкрили його ще в 1962 р. Тоді парк, який згодом дав назву станції метро, граничив ще з одним парком – Ленінського комсомолу. Через декілька років ці території об'єднали. Але на згадку про стару назву при вході залишився пам'ятник комсомольцям.

Територія парку «Нивки» може бути використана з ціл्लю пізнавального, прогулянкового та оздоровчого відпочинку. Тут можна проводити позакласні заняття з біології, географії та інших навчальних дисциплін, створювати різні екологічні маршрути, квест-маршрути, фото-подорожі тощо. Оскільки територія у парку просто величезна, місця тут вистачає усім. Як правило, вдень тут гуляють мами з малюками, компанії друзів, закохані парочки та бабусі з дідусями. Знайдуть розваги і дорослі.

Приміром, на території парку можна покататись на водних катамаранах, постріляти в тирі та просто подихати свіжим повітрям.

Парк «Нивки» за своїми природно-охоронними завданнями поділяється на дві частини – східну і західну, розділених залізничною колією. Східна його частина віднесена до загально державних природно-заповідних територій як парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, а західна – до аналогічних пам'яток, але місцевого значення. Умовним роздільником є залізничне полотно і річка Сирець.

Справжня родзинка парку – озера, ті що в західній частині парку. Треба тільки спуститися в долину через густий ліс. Охайні доріжки виведуть на мальовничу поляну, прикрасою якої і стали три озера. Тут тихо і затишно. Уздовж водойм встановлені десятки лавок, на яких можна відпочити вслухуючись в «спів» жаб. Тільки ось купатися або рибалити строго заборонено. За словами адміністрації, дно тут майже не чиститься, а спустившись у воду, можна легко поранитися. В цілому західна частина і за радянських часів, і зараз більше обжита і «окультурена». Тут є боулінг клуб «Страйк», нещодавно відкрито концерт-холл «Алегро» та Музей циркового мистецтва. Існують кафе «Галявина і «Парус» у самому парку та ресторан «Тарас» біля станції метро Нивки. До річч, недалеко від цієї станції працюють дитячі атракціони, більшість з яких вже вичерпали свій ресурс і потребують реконструкції.

Східна частина парку, менш облаштована, в порівнянні із західною. Виключенням є лише місцевість біля входу до даної частини, яка знаходиться поблизу станції метро «Берестейська». Тут наявні місця для перепочинку, гарні клумби, дитячий майданчик та ресторан «Біля яру».

Якщо пройтись трохи далі, можна опинитись спочатку на місці колишнього саду, де переважають яблуневі дерева, а потім потрапити до лісової місцевості, яка займає велику площу. В східній частині також наявні три каскадні озера. Але два з них знаходяться поряд із залізничною колією, що трохи негативно впливає на естетичну привабливість території.

Садово-паркові ландшафти парку підрозділяються на 4 основних групи: регулярний (біля входу), луговий (біля озер), садовий (на місці колишнього плодового саду площею 3,8 га) і лісовий, який є основним типом насаджень.

Рослинний світ парку дуже різноманітний. В цілому в парку ростуть більше 90 видів і форм дерев і кущів. У парку є й вікові дерева – це акація біла поблизу проспекту Перемоги, 73а – одна з найстаріших і найбільших білих акацій Києва. Її вік – 200 років. Інше вікове дерево – це дуб, який росте внизу по річці Сирець, за третім ставком, недалеко від залізничної станції. Його висота – 30 м, обхват – 4,10 м, а вік – понад 300 років. Отже, маючи таку величезну територію, облаштованість західної частини парку та ландшафтне і біотичне різноманіття, парк являє собою чудове місце для туристсько-рекреаційної діяльності. Але, нажаль, наявні і деякі перешкоди.

При вході до парку знаходиться «Зелений театр». Раніше у парку був свій концертний зал «Юність», у 1958 р. був побудований «Зелений театр»

на 2700 місць (архітектор В.І.Чуприна). На сьогоднішній день приміщення театру використовується приватними організаціями для проведення концертів та інших заходів, а стан будівлі знаходиться у досить занедбаному вигляді.

Річка Сирець, яка ділить парк на дві різні частини, заслуговує особливої уваги, так як частина її знаходиться у колекторі, подібно річці Либідь, що обмежує її діяльність і знищує природну екосистему, яка можлива вздовж русла ріки.

У парку розташована колишня урядова дача. Будівля змінювала свої неофіційні назви в залежності від зміни власників, перетворюючись на дачу Любченко або дачу Кагановича, дачу Хрущова або дачу Коротченка. Саме в ті роки на одному з пагорбів в глибині парку був побудований похмурий сірий двоповерховий особняк з ганком і терасами, з яким пов'язані різні моторошні історії.

Східна частина, особливо в межах лісової ділянки, потребує облаштування, наприклад, встановлення місць для перепочинку, яких на даній території не вистачає. Всі вищеназвані факти, так чи інакше являють собою перешкоди для розвитку рекреаційно-туристичної діяльності в межах парку «Нивки», адже погіршують естетичну привабливість та обмежують доступ на територію парку.

Висновки. Парк «Нивки» займає досить значну територію - близько 45 га. В цілому західна частина і за радянських часів, і зараз більше обжита і «окультурена», на відміну від східної, яка ще потребує цього. Територія парку «Нивки» може бути використана з ціллю пізнавального, прогулянкового та оздоровчого відпочинку. Тут можна проводити позакласні заняття з біології, географії та інших навчальних дисциплін, створювати різні екологічні маршрути, квест-маршрути, фото-подорожі. Маючи таку величезну територію, облаштованість західної частини парку та ландшафтне і біотичне різноманіття, парк являє собою чудове місце для туристсько-рекреаційної діяльності. Але, нажаль, наявні і деякі перешкоди для розвитку даної діяльності.

1. Бойко М.Ф. Використання екологічних стежин для екологічної освіти студентів / М.Ф.Бойко // *Екологічна освіта і виховання: досвід і перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* – К., 2000. – С. 181-185.
2. Дмитрук О.Ю. *Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу.* – Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
3. Дмитрук О.Ю., Дмитрук С.В. *Екотуризм: Навч. посіб.* – К: Альтерпрес, 2009. – С. 74-85.
4. Храбовченко В.В. *Экологический туризм: Учеб.-метод. пособ.* – М.: Финансы и статистика, 2003. – С 23-33.